

Valikud ja tegematajätmised Eesti tervishoius

27. jaanuaril 2011. a Riigikogus
Raul-Allan Kiivet
Tartu Ülikooli arstiteaduskond
tervishoiukorralduse professor

1

Sõnum ja jutupunktid

Valik 2011 Riigikogule ja Valitsusele – kas EITAMINE ning planeerimise, juhtimise ja otsuste vältimine või lahendused tervishoiu põhiprobleemidele:

- Tervishoiu rahastamine Eestis ei ole jätkusuutlik
 - ei arstiabi olemasoleva taseme säilitamiseks
 - ega katmata vajaduste rahuldamiseks
- Eesti patsientide omaosalus retseptiravimite eest tasumisel on Euroopa suurim – 43%
- Järel- ,taastus- ja hooldusravi puudumine
- Õendus- ja hoolduspersonali puudus
- Plaani ja tegevuskava puudumine tervishoiu tasakaalustatud arendamiseks

2

Saavutused 2008.a-ks

- Elanike rahulolu ravi kvaliteedi ja kättesaadavusega püsib kõrge
- Tervishoiutöötajate lahkumine peatunud
- Varustatus seadmetega ja kõrgtehnoloogiliste uuringute arv maailmatasemel
- Retseptiravimite kasutamine kahekordistunud
- Ressursimahukate arstiabi liikide intensiivne kasutamine (puusaproteesid, invasiivne kardioloogia) ja kallihinnaliste ravimite kättesaadavus suurenenud (nefroloogia, onkoloogia, reumatoloogia)

3

Ressursid ja kasutamine 2006

	SWE	FIN	EST	LTV
Tervishoiu kogukulud per capita (€)	3179	2586	503	454
Omaosaluse % tervishoiu kogukuludest	18%	24%	27%	41%
Haiglavoodeid per 1000	2,9	3,0	3,9	7,2
Järel- ja hooldusravi voodeid per 1000	3,2	3,9	0,9	0,3
Õed ja hooldusõed per 1000	18,9	16,5	7,1	6,5
Haiglaravi juhud per 1000	152	191	188	226
Arstivisiidid per capita	2,8	4,7	6,2	5,2

NOMESCO Nordic Statistics 2008

4

Kirurgilised lõikused 2006 (100 000 elaniku kohta)

	Eesti	Soome	Taani
Apendektoomia	169	134	105
Koletsüstektoomia	213	159	124
Hüsterektoomia	160	143	112
Katarakti operatsioon	570	722	474
Koronaaride šunteerimine	55	66	45
Koronaarangioplastika	150	153	174

NOMESCO Nordic Statistics

5

“Masu” Eestis (muutuse % võrreldes eelmise aastaga)

	2008	2009	2010	2011	2014
SKP muutus	-3,6%	-14%	-2%	1,5%	3,0%
Töötajaid (tuh)	660	590	560	570	600
Keskmine palk	12,912	12,175	11,865	12,171	13,600
Raviteenused EHK eelarves	21%	0,8%	-4,3%	2%	??

Rahandusministeerium, 2010 suvi

6

Tulud-kulud

- Alates 2009.a toimib Eesti arstiabi Haigekassa reserveid toel
- Hoides 2008 taset on hiljemalt 2013.a reservid otsas ja kõik need aastad pole toimunud mingit arengut
- Eesti patsientide vajadused ei ole kaetud ja Eesti tervishoid ei ole valmis vaid vajab arenguteks täiendavaid ressursse

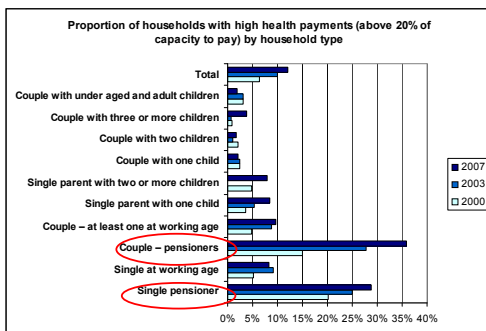
7

Omaosalus ravimikuludes 2009

- Retseptiravimite kogukäive 2009.a 2,37 miljardit
- Haigekassa tasus 1,38 miljardit
- Patsientide omaosalus 990 miljonit krooni
- Retseptiravimeid kasutab pool Eesti elanikest ja kasutajatest 75% on pensionärid
- Vanaduspensionäre oli 2009.a 290 000 ja töövõimetuspensionäre 70 000
- **Retseptiravimeid kasutav pensionär kulutas 1 kuu pensioni omaosaluse eest tasumisele**

8

Pensionäridel on kõige suurem risk omaosaluse suurteks kuludeks

Allikas: Vörk A, Saluse J, Habicht J. Income-related inequality in health care financing and utilization in Estonia 2000-2007. WHO Europe 2009 (forthcoming)

9

Peamised probleemid

- Rahastamise jätkusuutlikkus
 - on riigieelarve, mitte Haigekassa probleem
- Järel- ja hooldusravi arendamine
 - õendus- ja hoolduspersonali puudus
- Tervishoiu pikaajaline arengukava
 - kooskõlas sotsiaalteenuste ja -toetustega
 - patsientide omaosaluse vähendamine
 - eriala- ja teenusepõhise mudeli täiendamine, et tegeleda patsiendiga ja mitte haigusega

10

Õdede koolitus

- Aastatel 2004-2010 on Eestis tervishoiu kõrgkooli lõpetanud 1300 uut õde, ehk 188 aastas
- **Seda on kaks korda vähem, kui vaja tänase õdede arvu hoidmiseks.**
- Arstid lahkuvad Eestist 5-10.a pärast mitte madala palga vaid õdede ja hooldajate puudumise pärast

11

Reaalsus ja unistus

- Arstiabi tiksus veel 2011-2012, kuid tuleviku tervishoiu jaoks pole töötajaid, raha ega **tegevuskava**
- Unistus – Riigikogu võtab teema tõsiselt käsile ja hakkab arendama tervishoidu pikas (5-10.a) perspektiivis, peremehelikult ja kooskõlas sotsiaalsektoriga, et tekiks **PLAAN**, mis rahuldab Eesti patsientide vajadusi ja valijate ootusi

12